

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HVAR 8 DAG

ILLUSTRERADT

MAGASIN

K. SLOTTET OCH K. TEATERN I STOCKHOLM. — EFTER FOTOGRAFI.

18:DE ARG.

DEN 13 MAJ 1917

N:o 33

Foto. Rosenberg, Stockholm.

Klisché: Bengt Sjöversparre

Hans von Stedingk

Det har varit operachefen v. Stedingk förbehållit att se Wagners sista stora mästerverk *Parcifal* inför lifvad med vår operas repertoar. Ehuruval det icke kan påstås att en operascens historia är dess operachefers, så kan å andra sidan operachefens namn icke elimineras från en så betydelsefull tilldragelse i vår operas historia, som den glansfulla premiären af detta Wagner-festspel betecknar, om också dagspressens musikrecensioner ej söka sig fram längre än till de funktionärer som ställt sina namn i samband med det rent tekniska i en dylik premiär.

Grefve Hans Ludvig von Stedingk föddes i Stockholm den 7 dec. 1862. Hans fader var den bekante operachefen och ministern greve Eugène von Stedingk, hvilken som ackompanjator i uppsalasällskapet *Juvenalerna* äfven satt sitt namn i förening med de odödliga "Gluntarne". Hans mor är den i operaannalerna berömda operasångerskan *Mina Gelhaar* (nu fru Wallensteen), hvilken talang särskildt inom den franska opera-comiquen var af oemotståndlig charme. Tydligt är att Hans v. Stedingk redan från barnåren skulle komma att inandas den teaterluft och nära den kärlek särskildt till operan som så småningom, om och genom ödets skickelse, skulle föra honom till den framskjutna ställning i Stockholms musiklif, som betecknas af chefskapet vid vår K. Teater.

Greve v. Stedingk valde emellertid till en början militärens och hofmannens bana och nådde i förra fallet kaptens beställning vid K. Göta Lifgarde 1902 och tillhör numera samma gardes reserv. År 1902 utnämndes han till adjutant hos framl. konung Oscar II och sedermera (1908) till samma tjänst hos vår nuvarande konung samt år 1912 till kabinetskammarherre.

När teaterdirektören *Albert Ranft* fann sig föranlåten att draga sig tillbaka från den i hans teaterhistoria onekligen glansfulla epoken som K. teaterns chef, kallades greve v. Stedingk 1910 att intaga denna plats, som hans fader jämt 50 år förut tillträd, och att därjämte vara verkställande direktör i K. teaterns aktiebolag.

Likasom fältherren icke ensam vinner slaget, så måste här betonas att operans utveckling under den Stedingkska egiden i främsta rummet sammanhänger med de personers insats däri, som operachefen förstått att ställa vid sin sida som närmaste chefer för de olika grenarna af operaverksamheten. Kapellmästarne *Armas Järnefelt* och *Adolf Wiklund*, förste regissören *Harald André* och dekorationsmålaren *Thorolf Jansson* äro de mest betydande af de så att säga utåtverkande faktorerna vid denna operascen, och med dessa delar operachefen äran af vår operas allmänt erkända rangställning.

Utom nämnda underchefer hafva under v. Stedingks chefstid under längre eller kortare tid varit bundna vid operan regissören *Goldberg* och kapellmästare *Tullio Voghera*.

Af de under dessa år för första gången uppförda operor må framhållas följande verk:

Izeyl (1910), *Susannas hemlighet*, *Festen hos Thérèse*, *Telemarks friarfärd* och *Boris Godunow* (samtliga 1911), svenska operan *Leila* (N. Berg, 1912), *Pärlfiskarne*, *Madonnans juveler* (bägge 1913), *Marouf* (1915) och nu senast *Parsifal* (april 1917). Af mera

betydande nyinstuderingar må framhållas: *Hugenotterna*, *Mefistofeles*, *Hans och Greta*, samt *Trollflöjten*, hvilken glansfulla renässans gjort en enastående publiksuccès.

En alldeles särskild uppmärksamhet har under dessa år ägnats vår balettkår. Genom ryske balettmästaren *Michael Fokins* gästspel och hans därvid anknutna instruktiva ledning af vår balettkårs utveckling har denna svingat sig upp till en faktor af förut knappast anad betydelse. Pantomimen och balettdivertissementet hafva ånyo skaffat sig medborgarrätt å vår operascen. Vi kunna sålunda anteckna följande nyheter i detta fack: *Scheherazade*, *Kleopatra*, *Karneval*, *Sylfiderna*, *Plastiska danser*, m. fl. hvari ej blott hr *Fokin* och dennes maka, utan äfven våra egna danskonstnärer framträd med anspråk på de mest kräsna experters fulla loford.

En ej oviktig roll i operans verksamhet har varit dess gästspel i Göteborg, därvid flera tillfällen ett antal betydande verk med framgång uppförts trots de på platsen begränsade lokala betingelserna: *Fidelio*, *Muntra fruarne*, *Hoffmans äfventyr*, *Don Juan*, *Fra Diavolo*, *Hans och Greta* m. fl.

Af stor vikt för en operas bestånd är solistpersonalens rekrytering. I detta hänseende har v. Stedingk haft lyckan att kunna för operan förvärva ett antal betydande förmågor, af hvilka en del redan infriat de vackraste löften: Fru *Signe Gelhaar-Båge* (operachefens egen kusin), fröknarne *Karin Branzell*, *Greta Söderman*, *Karin Rydqvist* samt herrarne *Carl Richter*, *Conny Molin*, *Olle Strandberg*, *Hislop* och *Bjurström* tillhöra alla den unga falang, som pryder operaensemblen. I detta sammanhang kan också nämnas att operaskolan flyttats från Musik-konservatoriet till K. teatern och ställts under närmaste ledning af hrr *Josef Lang* och *Sven Nyblom*, hvilken senare dessutom öfvergått från sångarfacket till en andre regissörstjänst.

Af mera betydande längre eller kortare gästspel må anföras *Alexander Kirchner* (1910—1912 fast engagerad), *Menzinsky*, *Aino Acté*, *Sigrid Arnoldson*, *Lilly Walleni-Strandberg* (som dessutom nu engagerats från och med nästa säsong), *Hidalgo*, *Spennert*, systern *Valborg* och *Astrid Svärdsström* samt på sista säsongen *madame Cahier* och fru *Skilondz*, hvarförutom fru *David Hesse-Lilienberg* mera sporadiskt och *John Forseli* mera regelbundet gästade operascenen. Därjämte må erinras om de redan förra säsongen började och nu återupptagna *Reinhardtska* gästspelen.

Hofkapellets symfonikonsorter hafva alljämt ägnats stor omsorg och utom större verk af utländska mästare upptagit en hel del noviteter af våra inhemska, unga tonsättare *Kurt Atterberg*, *Nathanael Berg*, *Oscar Lindberg*, *Ture Rangström* m. fl.

Greve Hans von Stedingks personliga insats i vår operascens utveckling är naturligtvis för en utomstående rätt svår att närmare fixera. Man har, vid en granskning af hvad här ofvan gifna öfersikt af operans verksamhet under hans egid gifvit vid handen, all anledning att hoppas, att han icke skall svika våra operavänners förvisning, att kommande säsonger skola fortgå i den konstnärliga ambitionens tecken, som så vackert tagit sig uttryck nu senast i *Trollflöjtens* sceniskt praktfulla repris och *Parsifals* storslagna premiär.

Patrik Vrethblad.

FÖRSTE MAJ I STOCKHOLM.

Efter fotografi

Kliché: Bengt Sjöersparre.
MEDBORGARFESTEN PÅ SKANSEN.

Efter fotografi

Kliché: Bengt Sjöersparre.
REDAKTÖR HJALMAR BRANTING TALAR PÅ GÄRDET.

Efter fotografi

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöersparre, Sthlm.—G.
DEMONSTRATIONSTÅGETS TÊTE. Närmast bakom fredsfanan de holländska socialdemokraterna herrar Troelstra och Albarda.
Text å sid. 527.

JÄTTEDEMONSTRATIONEN I STOCKHOLM DEN 1:E MAJ.

Från de stora 1:a Maj demonstrationerna öfver hela vårt land ha vi emottagit ett antal fotografier. — Att återgifva alla eller ens en större del af dessa vore oss ej möjligt utan att härför upptaga hela numret. Och hur intresserad hvar och en än är för sin egen stad, skulle en samling af så pass ensartade bilder verka enformigt för alla. Liksom vi af alldes samma skäl för förra numret utvalde en representativ bild af de många stora lifsmedelsdemonstrationerna (den från Malmö) ha vi här utvalt ett par representativa bilder från huvudstaden.

Efter fotografier.

DEN SOCIALDEMOKRATISKA KONFERENSEN I STOCKHOLM

FRÅN FÖRHANDLINGARNE I ETT AF RIKSDAGSHUSETS SAMLINGSRUM. Fr. v. sittande: herrar van Kol, Troelstra och Albarda (Holland); stående: Stauning (Danmark) och Branting (Sverige).

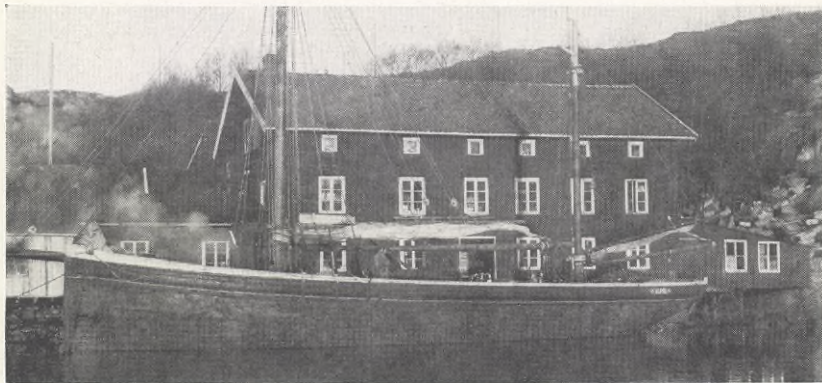
Den socialdemokratiska fredsaktionen från den svenska hufvudstaden synes skola bli verklighet.

Den 28 april sammanträdde den socialistiska internationalens holländska delegation (Troelstra, van Kol och Albarda) hvilken tagit initiativet till den i förra numret omnämnda fredskonferensen i Stockholm, med den svenska delegationen (Branting, Möller och Söderberg) till förberedande öfverläggningar, hvilka följande vecka fortsattes under deltagande jämväl af Camille Huysmans och den danske socialdemokratiske ministern Stauning. Dessa öfverläggningar ledde den 3 maj till ett första egentligt konstituerande möte, där den svenska delegationens adjunktion definitivt beslöts, Hjalmar Branting utsågs till ordförande och Huysmans till sekreterare. Konferensen beslöt nu att inbjuda de andra skandi-

CAMILLE HUYSMAN, (Belgien) på Gärdet 1:a Maj.

naviska socialdemokratiska partierna att utse hvar sin delegerad att deltaga i arbetena, hvilka komma att få en permanent karaktär och afse att "förbereda en arbetarklassens allmänna aktion till förmån för avslutande af en allmän och varaktig fred". Från den 15 maj har planerats en serie sammanträffanden mellan de skilda ländernas socialistiska partier och Stockholmsdelegationen. Deltagande i dessa öfverläggningar förbinder icke på förhand till deltagande också i den allmänna "plenarkonferens" (kongress), som under dem kommer att förberedas. Denna sistnämnda har man ingen tanke på att kunna få till stånd förr än ett godt stycke in i juni, under inga förhållanden före den 10 i nämnda månad. Man önskar gifva alla ännu tvekande partier tid att taga ställning till konferensen efter att ha tagit full kännedom om huru det hela är tänkt, och man är öfvertygad om, att dessa förberedande förhandlingar skola verka till ett närmande alldeles oafsedt, om

Fotos Andréa, Strömstad.

äfvén i juni alltför olika meningar skulle kvarstå på vissa håll om det lämpliga i en kongress.

För att ytterligare stärka den nordiska solidariteten under de förberedelser till den socialistiska internationalens förnyade framträdande, som nu vidtagas, torde med första äfvén socialdemokraternas "Skandinaviska samarbetskommitté" komma att samlas i Stockholm.

KONSERVFABRIKEN Å MOSESTYCKET VID STRÖMSTAD, FÖRE O. EFTER BRANDEN DEN 27 APRIL, därvid bortåt 100,000 burkar fiskkonserver, förutom fabriken, blefvo lågornas rof.

denna, men äro vi blott rustade med mod skall Sverige med Guds hjälp förbliva ett enigt och lyckligt land. Efter sång af Stockholms allmänna sångförening höll riksdagsman Carl Magnusson från Skövde föredrag öfver ämnet "Jordbruket och dyrtiden".

Vid Solliden höllo dr Karl Hildebrand och stadsfullmäktigen fröken Gertrud Törnell föredrag. Dr H. hade till ämne valt "Vårt dagliga bröd" och fröken T. "Medborgaranda".

Efter föredragen sjungos unisont "Du gamla, du fria", hvarefter fosterländsk musik utfördes vid Bredablick, på Öfre Solliden och vid Orsakullen, på den senare platsen kompositioner af Emil Sjögren. Medborgarfesten afslöts med bön af pastor Breitholtz.

Vidst. bild.: EN BILD FRÅN TROSA afsedd som bidrag till frågan om lämpligheten för barn af en del biografteatrars repertoar. — Foto. Nilsson, Trosa.

Nederst: DEN TORPEDERADE SVENSKA ÅNGAREN "ATALANTA", hvars hela besättning på en man när därvid omkom. Se närmast föregående n:r.

Foto. Olsson, Hudiksvall.

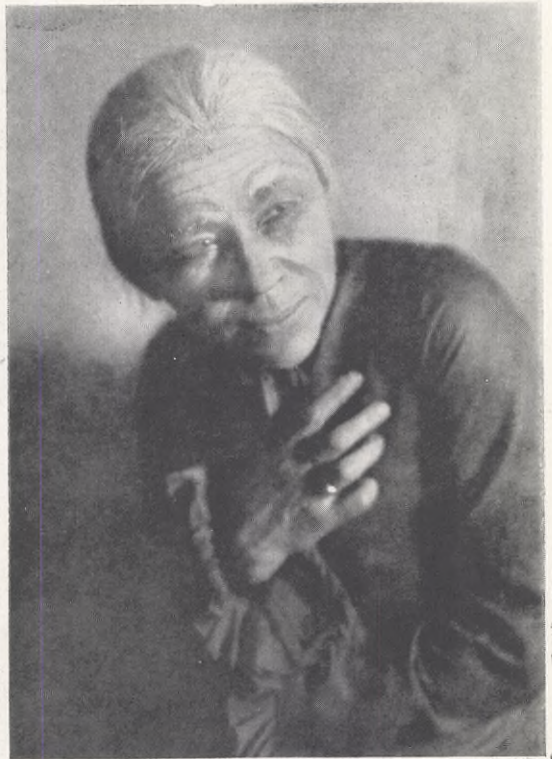
Kätk: Kem. A.-B. Bengt Sjöversparre, Sthlm—Gbg.

REINHARDT-GÄSTSPEL I STOCKHOLM.

Photo. Jäger, Sthlm.

AUGUST STRINDBERGS SPÖKSONATEN:
PAUL WEGENER SOM "GUBBEN".

Kliché: Kem. A.-B. Bengt Sjöversparre, Sthlm.—Gbg.

GERTRUD EYSOLDT SOM "MUMIEN".

Kungliga teaterns i Stockholm stora evenemang för våren, *Max Reinhardt-gästspellet*, tog sin början den 2 maj för att sträcka sig öfver sammanlagdt tio dagar med lika många föreställningar. Sällskapet räknar ett fyrtiotal medlemmar, däraf ett flertal af Tysklands förnämsta sceniska konstnärer, några kända för den svenska allmänheten från tidigare gästuppträdanden, såsom Paul Wegener, Wassman, Hartmann m. fl., andra personligen obekanta men med namn hvilkas berömmelse nått äfven hit. Bland dessa nya medverkande krafter är främst att nämna Lucie Höflich, Tysklands för närvarande främsta karaktersskådespelerska, samt vidare Gertrud Eysoldt, som särskildt i Strindbergsroller firat lysande segrar, von Winterstein, Decarli m. fl. — När detta skrives har endast tvänne föreställningar gifvits, hvarföre icke något uttalande om gästspellet i dess helhet låter sig göra. Inledningsföreställningen 'Othello' med Paul Wegener i titelrollen erbjöd i fråga om figurtolkningen en del nyheter, hvilka dock icke vunnit kritikens enstämmiga erkännande. Den andra föreställningen i ordningen, Strindbergs "Spöksonat", gaf med sin visionära stämning och sina på olika händer geniala prestationer den rikaste konstnärliga behållning.

Repertoaren omfattar vidare Hauptmanns "Rose Bernd", Maxim Gorkijs "Natthärberget", Karl Wollmoellers berömda "Miraklet" samt "Die Kleinstädter" af Kotzebue.

Photo. Arndberg & Pressén, Stockholm.

Kliché: Bengt Sjöversparre.

NY DANSKONST: Konstnärinnan fru Anna Petrus i "Chanson triste" af Tschaiowsky.

FRÅN SCENEN.

FRU OTTI PE
GEL
i CarlBarcklinds
"Rubber" på
Oscarsteatern.

Foto. Jager, Sthlm.

En ny konstnärlig dansart kommer i dagarna att demonstreras på Intima teatern i Stockholm af några unga konstnärinnor, hvilka skapat sig en från alla hittillsvarande skolor fullt fristående, själfständig uppfattning af dans, och som nu vilja gifva något fullständigt nytt och originellt af denna konst. De tre debutanterna bära namn, väl bekanta inom hufvudstadens konstintresserade kretsar, fru Anna Petrus en ung och mycket lofvande skulptis, som förra året hade en lifligt uppmärksam utställning på Konstföreningen, fröknarne Derkert, den ena målarinna och konstnärlig träsnidare samt slutligen fröken Kuylenstierna, hvars konstnärliga intressen företrädesvis ansluta sig till dansen.

Vid de med intresse motsedda föreställningarne komma de ifrågavarande unga damerna att framföra endast egna kompositioner liksom de äfven själfva komponerat dräkterna samt den dekorativa inramningen.

KERSTIN BERGMAN i "Rubber".

KONSTNÄRINNORNA, FRÖKNARNE SIRI
OCH SONJA DERKERT, som "Pierrot och
Pierrette" (Tschaikowsky) på en mycket
uppmärksam dansuppvissning på Intima
Teatern i Stockholm.

Foto. Alnberg & Premitz, Stockholm.

Foto. Alnberg & Premitz, Stockholm.

FRÖKEN MÅRTA KUYLENSTIERNAN
i "Bön och Tempeldans" (Grieg) på dans-
uppvissningen på Intima Teatern.

K. SKOGSHÖGSKOLAN INVIGES.

Under den gångna veckan har skogsmännen haft sin riksdag i Stockholm. Under föregående år ha svenska skogsvårdsföreningen och andra sammanslutningar af skogsmän i allmänhet hållit sina årsmöten i samband med landbruksveckan, denna gång har man avslutit årets möten till invigningen af den nya skogshögskolan och Statens skogsforsöksanstalt. Sälunda ha "skogsdagarna 3-5 maj 1917" kommit till stånd.

Skogsdagarna inleddes på den 3 maj med ett allmänt sammanträde i K. F. U. M., därvid såsom hedersgäster närvaro Konungen, kronprinsen och prins Carl.

Utrikesministern, excellensen Arvid Lindman, öppnade sammanträdet med ett tal, i hvilket han utvecklade de planer som ledt till skogsdagarna 1917. När hr Lindman slutat sitt anförande höll professor Gunnar Andersson ett med skioptikbilder illustrerat intressant föredrag om världens barrskogstullgångar. Sedan professor Rutger Sernander talat öfver ämnet "Om naturskydd och skogsvård" bröt församlingen upp för att efter en lunch begifva sig ut till Experimentalfältet för att öfvervara invigningen af Skogshögskolan.

Invigningen af Skogshögskolan ägde rum i närvaro af Konungen, kronprinsen, hertigparet af Västergötland, prins Eugen och prinsessan Margaretha, medlemmar af regeringen och riksdagen med statsminister Swartz och Andra kam-

Efter fotografi. Kliché: Beaulé & Bergström.
KONUNGEN ANLÄNDER TILL INVIGNINGEN, mottagen af utrikesminister Lindman.

marens talman, landshöfving Widén i spetsen, chefer och tjänstemän tillhörande skogstaten samt representanter för vetenskapliga institutioner m. fl. Den högtidliga akten förrättades i den med lagerträd och palmgirlander vackert dekorerade högtidssalen. Efter studentsång höll ordföranden i Skogshögskolans styrelse, excellensen Lindman högtidstalet i hvilket han bl. a. uppehöll sig vid de svenska skogarnas betydelse för Sveriges ekonomiska utveckling och betonade vikten af att mera än förtut fota skogsundervisningen på verkligt vetenskapligt studium. Excellensen hemställde sedan till Konungen att han täcktes förklara den nya byggnaden invigd.

Med några korta välgångsord förklarade därefter Konungen skolan öppnad och invigd för sitt ändamål.

Härefter följde nu en rad hälsningsanföranden af representanter för olika institutioner.

Efter hälsningsceremonierna bestogs talarstolen af Skogshögskolans rektor, professor A. Wahlgren som gaf en öfverblick af skogsvetenskapens utveckling och lämnade en redogörelse för högskolans tillkomst. Han öfverlämnade därefter till Konungen det första exemplaret af högskolans festskrift.

Sedan chefen för försöksanstalten prof. Gunnar Schotte haft ett anförande om denna anstalts verksamhet, besågo de närvarande högskolans lokaler hvarpå återfärden till staden anträdades. Se föreg. nr.

Efter fotografi. Kliché: Beaulé & Bergström.
INVIGNINGSHÖGTIDLIGHETEN. Främst fr. v. Prinsessan Margaretha, prins Eugen, prinsessan Ingeborg, Konungen, Kronprinsen och prins Carl.

BESKICKNINGAR VID SVENSKA HOFVET.

EXC. ANATOLIJ NEKLJUDOW,
Rysslands envoyé extra ordi-
naire och ministre plénipoten-
tiaire.

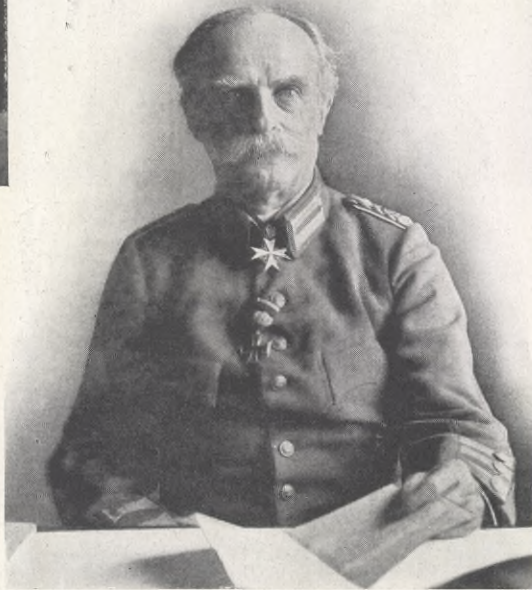
Afgår från sin ministerpost vid
svenska hofvet.

Inom diplomatiska kåren i Stockholm komma under den närmaste tiden en del personskiften att äga rum. Ryske ministern *excellensen Anatolij Nekljudow* kommer sålunda att lämna ministerposten vid svenska hofvet för att i stället som Rysslands ambassadör bosätta sig i Madrid, hvarförutom, enligt telegram från Konstantinopel, den turkiska ministerposten i svenska hufvudstaden, hvilken f. n. innehafves af t. f. turkiske ministern ad interim *Djevad bey* kommer att få en ny innehafvare.

DJEVAD BEY, Turkiets envoyé
extra ordinaire och ministre ple-
nipotentiaire.

Afgår från sin ministerpost vid
svenska hofvet.

BELGIENS NYE GENERALGUVERNÖR, GE-
NERALÖFVERSTE VON FALKENHAUSEN.

Efter senaste porträtt.

Porträtt till veckans Porträttgalleri

böra vara af möjligt sena
datum för att införas.

Uppgifter till porträtt

böra ansluta sig till frågoformulär från redaktionen. Särskildt påpekas nödvändigheten af att alla förnamn angifvas, med tilltalsnamnet helt utskrifvet och understruket. Förbiseende härutinnan utsluter biografi.

Porträtt och biografi
införas efter begäran från Redaktionen, som också bär kostnaden. Förslag emottagas gerna.

Foto. Blomgren. Klippan.

KANDIDAT BENGT UNANDER-SCHARIN, SVERIGES YNGSTE FLYGARE (född 1898), som i dagarne eröfrat flygerufikat.

VID VON RICHTHOFENS FLYGARESKADER.

Efter fotografering.

von Richtthofen.

ESKADERN I FLYGBEREDSKAP.

Öfverst h.: v. RICHTHOFEN STIGER I SIN FLYGMASKIN.

Mellerst: VON RICHTHOFENS KVARTER. På väggen nummer och märken från af honom nedskjutna, fiendliga flygmaskiner. I taket motorn från en engelsk flygmaskin, omändrad till ljuskrona.

Nederst v.: RYTTMÄSTAREN, FRICHERRE VON RICHTHOFEN, Tysklands f. n. framgångsrikaste flygare, som t. v. nedskjutit 52 flygmaskiner.

BLIF MEDARBETARE I HVAR 8 DAG.

Skrif aldrig och fråga först — tid går därvid forlorad — utan insänd hvad Ni tror lämpar sig för tidningen, vare sig berättelser, uppsatser, eller goda fotografier af tilldragelser för dagen.

SENASTE BILDER FRÅN HELSINGFORS.

ÖPPNANDET AF FINSKA LANDTDAGEN.

Fr. v.. Dr: INGMAN (1:e vice talman), KULLEROO MANNER (talman), AILIO (2:e vice talman).

Litche: Benot Silfversparre.

ÖFVERSTE BERG, Helsingfors
företvarande polismästare; nu
nämnd såsom blifvande direktör
vid Generalg. vernörskansliet
som skall ombildas till ett rent
finskt ämbetsverk.

FINSKA SENATENS PLENISAL med dess kolossalporträtt af kejsarne Alexander II och III samt Nikolaus II.
EFTER ORIGINALFOTOGRAFIER FÖR H. S. D.

① "KEJSARINNANS STEN" vid Södra Hamnen, sedan den ryska riksrörnen, som krönte stenen, blifvit aflägsnad.

T. h.: ALEXANDER II:S STATY, rest af finska folket, som nu hotar att förstöra den, och därför bevakas af ryska marinsoldater.

Revolutionen i Ryssland, hvilken afser att tillföra det förtryckta ryska folket den efterträdda friheten, väckte äfven hos de främmande

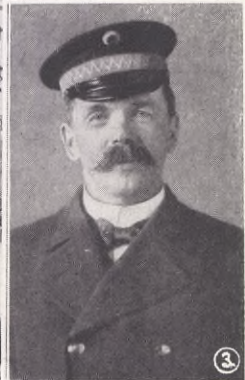
ÅMINNELSEFEST till minne af stupade soldater, hvori matroser, infanterister och artillerister jänte en stor mängd civila deltaga.

folk, hvilka på våldets väg inlemmats i den väldiga ryska samhällskroppen till nytt lif det aldrig slocknande hoppet att med återvunnen frihet och själfständighet få återinträda i de suveräna staternas krets. Man räknade därvid mindre med en inom Ryssland af revolutionen föranledd inre svaghet än med den känsla för allas rätt till ett fritt och själfständigt lif, hvilken kunde förutsättas hos dem, hvilka stodo som den ryska frihetsrörelsens ledare. Att denna högt spända förhoppning icke saknat grund visa de vidtgående utfästelser, som den provisoriska regeringen under de första dagarna gjorde såväl till polacker som finnar. Tecken hafva emelertid icke saknats, som tyda på, att de i den första frihetsberuningen gjorda medgifvandena vid närmare eftersinnande synts något för vidtomfattande.

Forts. å sid. 527.

VASENIUS, Helsingfors brandmästare; under våldsregimen deporterad till Sibirien därifrån han nu befriats och blifvit återinsatt i sin förra tjänst.

EFTER ORIGINALFOTOGRAFIER.

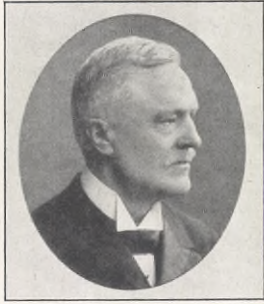
Kliché: Kem. A.-B. Bengt Silfversparre, Sthlm.—Gbg.

A. G. SÅLLSTRÖM †.
Byggmästare. — Stockholm.
F. 30. D. 25 April.*

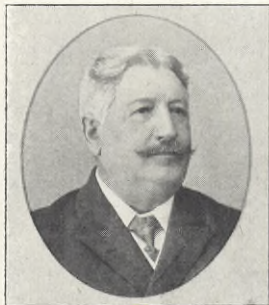
L. J. WAHLSTEDT †.
F. d. Lektor. — Kristianstad.
F. 36. † 26 April.*

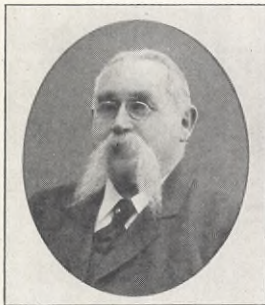
F. A. BEJBOM †.
Postkontrollör. — Stockholm.
F. 54. D. 26 April.*

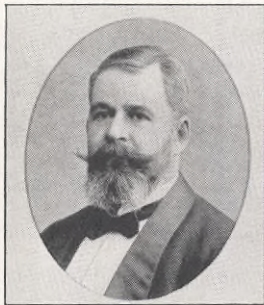
E. MICHAL †.
Sufflör. — Stockholm.
F. 54. D. 28 April.*

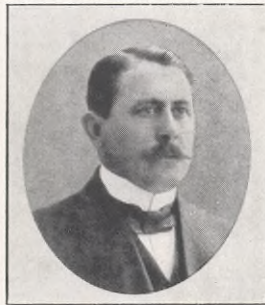
P. G. L. NILSSON †.
F. d. Handlande. — Karlskrona.
F. 46. D. 23 April.*

C. T. PETERSSON †.
Gödsägare. — Motala.
F. 49. † 21 April.*

F. L. SVENNING †.
Handlande. — Göteborg.
F. 63. † 4 Maj.*

C. RYDE †.
Trädgårdsdirektör. — Kristianstad. — F. 74. † 21 April.*

ANDREAS GUSTAF SÅLLSTRÖM †. Stud. v. Konstakad. o' Tekn. inst. 40-44. Mur- o. byggmästare i Stockholm sedan 73, har han uppfört ett stort antal mera betydande byggnader sedestades ss. Svea art. reg. kaser- ner, Kon. Oscars minne, Allm. barnhuset, Operabyggnaden m. m. Mång- årig skattmästare o. v. ordf. i styr. f. byggmäst-fören.; led. af styr. f. Stockh. sjukhem; stadsfullmäktig 98-04, mångårig led. af Stockh. hand. ind. o. sjöf-nmd, led. af kyrkoråd.

JOHAN WAHLSTEDT †. Stud. 56, fil. dr 62, lektor i Kristianstad 65-05. Sekr. h. länets hushålln. sällsk. 85-05; på sin tid ordf. i styr. f. Kristianstad-Åhus jernv.-a.-b. Utg. lärob. o. skr. i naturvet. ämnen.

AXEL BEJBOM †. Stud. 74, intr. s. a. i postv. tj. postexp. 87, förestånd. f. pakexp. Stockholm 2 sedan 1900. Sångare, deltag. i O. Ds Parisfärd u. Hedenblads ledn., i K. F. U. M.-kören utflykt t. London samt i Hultquist- ska körens sångarresa t. kontinenten.

EMIL MICHAL †. Sedan 73 sufflör v. k. Dramat. teatern i Stockholm.

Afsutade nyl. ett teaterhist. arbete af betydelse: en förteckning öfver alla pjäser som givits å Stockholms teatrar under år 1863-1913.

LEANDER NILSSON †. Innehade på sin tid en betydande handelsaffär i Karlskrona. Under en följd af år stadsfullmäktig o. led. af drätselkam- maren; ordf. o. verkst. styr.-led. i sparb.

CARL PETERSSON †. Övertog, efter att ha genomg. Alnarps lantbr. inst., fädernegården Kärby i Österg. län hvilken han brukade t. för kort tid sedan. På sin tid nämndeman, häradssdomare, ordf. i komm. st. o. nmd, ordf. i styr. f. sparbanken o. i vägstyr., led. af kyrko- o. skolråd, led. af egodeln, rätten, värder. man i Östg. hypot. fören., led. af afd. styr. i Mo- tala t. Stockh. hand. bank m. m. Landstingsman.

FRITZ SVENNING †. Sedan 90 deieg. i firman C. V. Helander & Co Göteborg. På sin tid styr. led. o. under flera år ordf. i Göteborgs minut- handl-fören; v. ordf. i styr. f. Fören. G.-borgs minut-handl- o. handtv. idk. kreditssystem. Led. af Göteborgs handelskammare.

FÖRSTA MAJ-DEMONSTRATIONEN.

Det är numera säkerligen icke många, som ha något minne af de första första-maj-demonstrationerna. De ägde rum redan 1890 på grund af ett i Paris vid firandet af den stora franska revolutionens hundraårsminne fattadt beslut och afsågo att göra gällande krafvet på 8 timmars normal-arbetsdag. Från den tidens blygsamma mått har den då i vårt land så ovanliga meningsyttringen, år efter år återupprepad, utvecklats sig till mycket aktningsbjudande dimensioner och slutligen så vuxit in i den första vårdagens tradition, att man har svårt att tänka sig en första maj utan densamma. Ja, dess öfvergång till tradition har blifvit så fullständig, att den mängden gång under de senare åren som allt traditionellt förefallit en smula förlegad och underlig. I år hade den emellertid under intrycket af världshändelserna och vårt eget lands bekymmersamma läge återvunnit sin friskhet som internationell meningsyttring från den kroppsarbetande befolkningens sida och åtminstone i två af sin önskningslistas rubriker: *fred och bröd* samlade den önskingar och förhoppningar, hvilka voro lika mycket nationella som internationella.

Från alla våra större städer och industriorter ingingo också meddelanden, att demonstrationerna erhållit en tillslutning som aldrig tillföre. I Stockholm uppskat- tade demonstranterna själfva sitt antal på Gärdet till ett- hundra tusental. I Göteborg räknades på Heden mellan

30,000 och 40,000 mot 1890 års 2,500. I Malmö angafs deltagarna i själfva demonstrationståget till omkr. 15,000 o. s. v. På rena undantagsfall när försiggick det hela under största lugn och värdighet och de, som fruktat oro- ligheter af revolutionär anstrykning, visade sig nu som annars ha missräknat sig på det svenska folket. Väl föllo orden stundom skarpa från talartribunerna; väl buro fanor och standar i mer än ett fall inskrip- tioner, som stucko i ögonen. Men ordning fanns allestädes och gränserna för den fria medborgerliga meningsyttringen aktades nog. I Stockholm gaf del- tagandet af de nederländska och belgiska fredskon- ferensdelegerade, de senare bakom sitt lands flagga, åt stågets främsta led en särskildt illuster prägel.

Årets första maj är minnesvärd icke blott genom den enastående anslutning demonstrationerna vunnit. Den är det äfven, därför att det torde varit den första Valborgsdag, som i Sverige firats utan tillgång till spirituosa eller ens andra alkoholhaltiga drycker. Den "spritlösa" första maj erbjöd den sällsamma an- blicken af frånvaro af ens så mycket som en enda fyrrerist, som polisen behöfde omhändertaga.

Allt som allt kan den svenska arbetarklassen vara stolt öfver den själfdisciplin den ådagalade ej mindre än öfver den imponerande styrka, hvarmed den fram- trädde. Och hela den svenska nationen kan vara stolt öfver en sådan arbetarklass.

FRÅN HELSINGFORS.

Forts. fr. sid. 525.

Hvad särskildt Finland beträffar utfärdade den ryska provisoriska regeringen den 20 mars ett manifest, hvori Finlands författning bekräftas och alla inskränkande föranstaltningar, som under de senaste trettio åren vidtagits, upphävas. Vidare tillerkänner manifestet finska landtdagen rätt till allt lagstiftningsinitiativ, handlingsfrihet med hänsyn till Finlands budget äfvensom rätt att, när hälst förhållandena så påkalla, förändra regeringsformen. Hur utomordentligt stora dessa medgifvanden än voro, motsvarade de dock icke till fullo det finska folkets önsningar. Framstående politici gjorde, under hela prässens anslutning, gällande, att det för Finland icke kunde anses som ett eftersträfvansvärdt mål att som en del uppgå i en möjligen blifvande rysk förbundsrepublik, utan att det oeffergifligt måste kräva att fullt själfständigt få skapa sin framtid.

Sedan finska senaten under de första dagarne af april genom en kommitté låtit utarbete och tillställa landtdagen ett förslag till ny statsförfattning jämte erforderliga grundlagsändringar, upptog landtdagen redan den 4 april sitt arbete, ehuru det högtidliga öppnandet af sessionen ägde rum först den 12 april. Den imponerande ceremonien, från hvilken vi i föreliggande häfte äro i tillfälle att lämna en del intressanta bilder, försiggick i närvaro af landtdagsledamöterna, senatorerna, generalguvernören, ministerstatssekreteraren, representanter för armén och marinen samt Helsingfors kommitté af arbetare- och militärrepresentanternas råd.

Under den finska landtdagens fortsatta arbete har den allmänna meningen i landet allt beslutsammare samlat sig kring krafvet att Finland icke skall uppgå som en del i en blifvande rysk förbundsrepublik utan garanteras som en jämbördig stat vid sidan af Ryssland. Hur man i det sistnämnda landet ställer sig till de finska önskningarne får framtiden utvisa. Af åtskilliga företeelser att döma är den ryska regeringen ännu tämligen oklar om sin finska politik, något som inom det berörda landet framkallat en beklämmande känsla af osäkerhet, ytterligare skärpt af den inbördes splittring som uppstått de olika politiska partierna emellan och som på sina håll ledt till svåra inre förvecklingar.

Till bild å sid. 516.

Årets första maj-demonstration i Stockholm är den största som någonsin egt rum. Man beräknar att närmare 50,000 personer deltog i marschen till Ladugårdsgårde och att 20,000 tillstötte under vägen eller väntade på tåget omkring talarstolarna. Tåget hade en imponerande anblick och dess starka intryck förstärktes af den monstergilla ordningen under hvilken den försiggick. I teten af tåget gick hr Hjalmar Branting, åtföljd af de holländska socialdemokraterna Troelstra, van Kol och Albarda samt belgiern Camille Huysman. På Ladugårdsgårde voro sex talarstolar resta och tal höllos af red. Branting, borgmästare Lindhagen, fru Ruth Gustafsson, kand. A. Engberg, red. P. A. Hansson samt en syndikalistisk talare. En afvikelse mot föregående års demonstration var att massorna återvände till utgångspunkten i ordnade led och icke såsom förut flockvis. Arrangemanget hade vidtagits för att förekomma eventuella efterdemonstrationer och oordningar. Återmarschen försiggick under samma lugna former som tåget till Ladugårdsgårde.

VÄRLDSKRIGET.

Med första majveckan ingick världskriget i det tredje krigsårets sista kvartal. Veckans händelser hade i flera afseenden märklig karaktär.

På *västfronten* väntade man förgäfvos på några stora och betydelsefulla resultat af den stegrade stridsverksamheten. Engelsmännen gjorde ett tredje genombrottsförsök öster om *Arras* på 30 km. front; det började redan på lördagen och tycktes hastigt ha utömt sin kraft mot den nya tyska försvarstaktiken, som hvilar på en mängd spridda kulspruteställningar i st. f. sammanhängande skyttegrafvar. Resultatet blef, att engelsmännen eröfrade byn *Arleux* och en del ställningar i samma trakt samt vid *Oppy*, där de togo 1,000 fångar. Torsdagen den 3 gjorde engelsmännen ett nytt anfall på samma front, som resulterade i byn *Fresnoys* eröfring och terrängvinster vid *Bullecourt*. Tyskarne rapporterade om dessa strider, att de tagit 1,000 engelsmän till fånga.

På den franska frontdelen inledde fransmännen en serie framstötter och recognosceringar i Champagne mellan *Prosnes* och *Auberive*. De rapporterade några smärre terrängvinster. I slutet af veckan utkämpades ett våldsamt artillerislag mellan *Aisne* och *Brimont*. Den 4 eröfrade fransmännen *Craonne* och en del ställningar öster därom.

Tyskland höll under en hel veckas tid sina gränser mot de neutrale spärrade, hvilket gaf anledning till gissningar om trupptransporter eller inre oroligheter i samband med 1 maj. Allt synes emellertid ha flutit lugnt i Tyskland, där riksdagen åter sammanträdde och samtidigt det nya författningsutskottet börjat sina förhandlingar under Scheidemanns ledning. I Österrike och Ungern demonstrerades 1 maj för freden, men utan att ordningen stördes. Annorlunda artade sig stämningen i Petrograd, där svårartade uppgång inträffade Valborgsmässoafton, hvarunder bl. a. en general, Kaschtalinski, dödades. För öfrigt läto korrespondenternas skildringar förstå, att speciellt i Petrograd farliga krafter på nytt kommit i rörelse, hotande med en fortsatt upplösning. I denna situation och då arbetar- och soldatrådets exekutiv-kommitté uppträdde med växande maktfullkomlighet fann sig provisoriska regeringen nödsakad att falla undan och stärka sin ställning genom samverkan med arbetarrådets representanter.

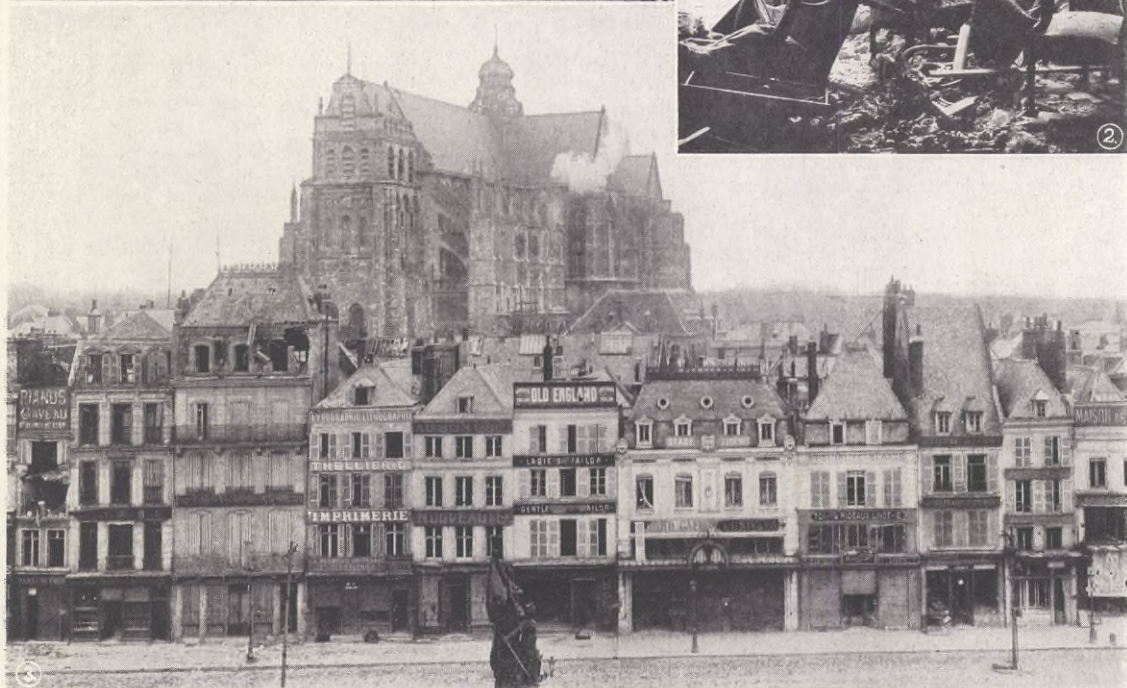
I Frankrike allarmerades opinionen af de militära operationernas förlopp, när den stora *Aisne*-offensivens resultat icke uppfyllde förväntningarne. En del förändringar i arméledningen företogs, general *Pétain* inträdde på den vakanta posten som generalstabschef, och i kammaren förekommo en rad interpellationer.

I England framträdde Lloyd George med en redogörelse för situationen, speciellt u-båtskrigets verkningar, som bidrog att lugna stämningen. Af den engelska veckorapporten om fartygsförlusterna framgick blott en obetydlig minskning i antalet sänkta större fartyg.

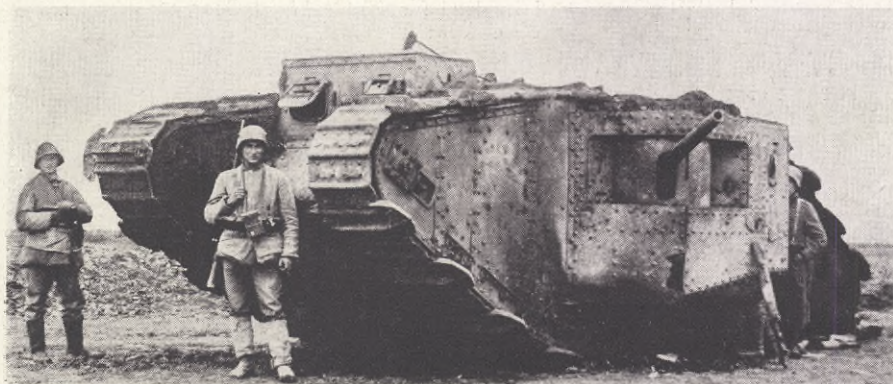
Den holländska staden *Zierikzee* blef natten till 30 april af misstag bombarderad af en sannolikt engelsk flygare, som anställde betydande skador och dödade tre personer.

I Stockholm ha de internationella socialistiska förhandlingarne, närmaste i syfte att få till stånd ett direkt meningsutbyte mellan de krigförande staternas socialdemokratier, inledts under red. Brantings auspicier. Kommer denna fredskongress att samlas, lär det kunna ske först i juni.

ENGELSKA KANONER ÖDELÄGGA S:T QUENTIN.

1. HOTEL DIEU (stora sjukhuset) svårt skadadt af artillerield. — 2. EN AF GRANATELD ÖDELAGD VILLA.
3. DEN PRAKTFULLA KATEDRALEN MÅL FÖR GRANATER — hvaraf just en på foton synes slå ned.
EFTER SENASTE ORIGINALFOTOGRAFIER.

EN AF DE MÅNGOMTALADE ENGELSKA TANKS (pansarvagnar) tagen vid Arras.

INNEHÅLL:

Operachefen greve Hans von Stedingk (Biografi och helsidesporträtt). — Skogshögskolans invigning. — Första maj-demonstrationerna. — Socialdemokratiska fredskonferensen. — Max Reinhardt-gästspelet i Stockholm. — Bilder till den svenska och utländska dagskrönikan. — Världskriget. — Veckans porträttgalleri.

Ejtertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd.
För Berättelser och Historietter gäller ovitkorligt förbud.